Ч. 192 (11.445). Львів, вівторок 28. серпня 1928. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Короткозорими очима...

Одна німецька стаття про Радянську Україну.

„Фоссіше Цайтунг" належить до тих кумедних газет, кореспонденти яких уважають своїм обовязком писати завжди по лінії кожноразового уряду тої держави, з якої дописують. Така надзвичайна льояльність відносно всіх і вся є кермована чисто купецькою калькуляцією: жити в зголі з усіми, з якими **в даний момент** можна би евентуально провадити якісь ґешефти. Байдуже, що навіть серед самих ґешефтів така тактика частенько виявляється дуже обманною і короткозорою, то в політиці вона вже давно збанкротувала! У політичній газеті така повсякчасна ультральояльність на всі боки (а завжди для тих, що офіціяльно на горі!) є дивоглядом, якого не розуміють лише читачі не так із миролюбивим серцем-душею, як із вродженою нехітю до глибшої аналізи подій та дошукування звязку поміж явищами, невидними для короткозорих. Зрештою, „Фоссіше Цайтунг" не є під цим оглядом унікатом: ось напр. інший великий німецький щоденник „Франкфуртер Цайтунг", теж залюбки культивує цю ультральояльністичну методу, яка має в неї вже свою традицію, бо сам „залізний канцлер" досадно її в свій час схарактеризував, коли то та газета попала у тон — франкофільський.

Вільгельм Штайн був до минулого року кореспондентом „Фоссіше Цайтунг" (чи пак т. зв. „Ульштайн-Лінсту") у Варшаві, єднаючи дивним дивом цю приватну посаду зі становищем пресового референта у німецькому посольстві. Вже тоді його дописи у „Фоссіше Цайтунг" про відносини в Польщі вражали дивною поверховністю; можна було їм навіть простити більшу іноді польську „папскість" від самих польських папів, але не можна було очунятися від прикрого враження: як мало у цих оцінках польських відносин було індивідуального критицизму, як мало було бажання обходити дальший, ширший і глибший овид, ніж його накреслив банальний світогляд варшавських „журналістів".

Вільгельм Штайн одійшов з Варшави, як столиці Польщі, до Москви, як столиці С. Р. С. Р. Щиро признаємося, що за його дописами відтіль ми не слідкували. Але ось у „Фоссіше Цтг." є його великий допис із Київа, який тому знову звернув нашу увагу. І як основно знову цей допис потвердив нашу давню думку про цей часопис і його недавнього варш. кореспондента! Але ми може й проминули би цю статтю п. Штайна мовчанкою, якби не те, що зацікавлення українською проблемою казало чимало іншим німецьким газетам передрукувати її, — м. і. й деяким, що виходять у Польщі.

Зрештою, не треба дивуватися газетам, які передрукували статтю „Нова Радянська Україна". Бо назива ця стаття, як усі дописи п. Штайна, з погляду газетної стилістики блискуче: з легкою фейлетоністичною закраскою, при тому з делікатними натяками, що авторові — мовляв — чудово знайомі всі детайлі порушеної теми, — стаття із поетичним вступом, епічною „самою річчю" та фільософічно-пророчим закінченням, словом, стаття з ногами і головою, дарма, що ці гарно взуті ноги слабенькі в колінах, а під гладкою причіскою пуста голова.

На початку опис повені лусок від „семічок", у яких потопає Київ та в яких буцім то скрита характеристика мешканців цього міста: лінивство (що лускання „семічок" це нанесений суто-московський звичай, автор не згадує). Потім — захоплення красою цієї „матері руських („російських", каже автор) городів"; врешті нарис нинішньої бідности Київа, як наслідку перенесення центральних установ до Харкова.

„З совітською державою Київ став бідний — і з нею сподіється він у твердому мозольному житті кращої будучини."

Це речення булоб незрозуміле, колиб не дальші виводи. Українізація!

Київ, як національно-український центр, під новим режімом, після русифікаторського періоду царських часів, навязав знову до старих традицій, дарма, що в нових формах. Російської мови чути у Київі з року врік менше, у публичному а ще більше в приватному житті панує мова українська. З найбільшою дбайливістю шанує й плекає Москва національні особливости й почування українців. На найбільшому центральному майдані міста залишено могутній памятник Хмельницького, який є українським героєм: цьому, з комуністичного погляду трохи невідповідному почитанню героїв і князів, оставлено його символ тим радше, що Хмельницького рука різко простягнена у напрямку кордону, що й нині є у радянській державі актуальною справою та вказує Україні її спеціяльне політичне становище."

З повищого виходить, що поміж царським періодом та комуністичним була пустка, або останній послідував безпосередньо після першого, — в усякому разі не українська національна, лише російсько-комуністична революція пригадала Київу його національну традицію. Підкреслюється це абсурдним твердженням про пошану й любов Москви(!) до національних українських почувань. Вкінці з уступу про Хмельницького невідомо, чи автор не помикитив, гадаючи може, що рука Хмельницького звернена на захід, коли тимчасом вона вказує на північ. Яка тут концесія українському національному почуванню?! .

Потім слідує захоплений нарис українізаційної політики Москви в усіх ділянках культурного життя України, політики, яка навіть у церковній ділянці виявляє „послідовно мягку руку й пильне око", якщо тільки „національний мотив звучить у релігійному". Ілюстрацією цієї „толеранції" у Київі має бути залишення на старому місці памятника св. Володимира на Володимирській горі, при чому — мовляв — „єдиною концесією новим часам" було усунення електричного освітлення Володимирського хреста. Аж ось, після наведення національної статистики України (статистики, нота бене, невірної: українці, буцім-то творять „аж цілих" три четвертих 28 міліонового населення, себто виходило би, що українців на Рад. Україні є лише несповна 19 міліонів замісць 26-ти!!) — находимо розгадання загадки всіх скривлених поглядів п. Штайна:

...вони (себто українці) не „жадали" своєї окремішности та воскресення своєї мови й культури, ані не „перепирали" цього жадання, тільки „дістали" все те не проти власної волі, але й без свого ревного співділання...

Цілком ясно, що коли п. Штайн глядить на всі куці культурно-автономічні права України, як на подарок із ласки Москви і на всю Україну ледви не як на московський винахід, коли він видно зеленого поняття не має про давню ані новітню ані тим паче нинішню вперту й завзяту боротьбу між Україною та Московщиною, то всі його виводи мусять послідовно носити печатку жалю-гідної короткозорости.

Один погляд у цьому дописі є таки правильний: на евентуальний плян Польщі походу на схід. Правильно теж завважує автор, що інтервенційні надії

можна розглядати щонайвище як спекуляцію на ріжні можливости якогось европейського походу проти більшовиків.

Тому теж автор ставить розумну тезу:

Як довго ми ще стоїмо твердо на землиці, єдиним цікавим політичним питанням є: чи український націоналізм сам у собі настільки скріпиться, щоби вимагати незалежности й самостійности, щоби вимагати української держави, незалежної від Росії і Польщі.

Але п. Штайн саме у це не вірить!

Очевидно, що ніжне плекання національного почування, як це сьогодні ділється на Україні, може несподівано скріпити апетит у цьому напрямку. Але не можна вереочити факту, що завдяки політиці Москви добуто почуття далекойдучої самостійности вже в сьогоднішній стадії і що „партія", яка й тут також кермує за кулісами, потихоньки, але надзвичайно успішно, втримує у наростаючій ґенерації дуже живо свідомість, що ця самостійність є плодом совітського режіму. Очевидно, що на Україні находимо настрої проти великоросів, але ці ворожі настрої не є небезпечніші, ніж поміж баварцями й прусаками. Безумовно істнують ще елементи, які стоять за повною самостійністю для обєднаної великої України, але ці елементи вже на вимертю, не мають жадної політичної вартости й не мають за собою молоді, не мають за собою найближчого покоління.

І тому, колиб лише Москва вела зручну харчеву й податкову політику, щоби не дразнити українських селян, участь України у Радянському Союзі (як спільній державі) є запевнена. Бо як колись український селянин звертався проти поміщика, так нині проти „кулака", а надії на цьому ґрунті може виправдати єдино радянська система. І т. д. і т. д.

Пан Штайн не говорить нам, від кого іншого ще має він усі ці інформації поза московськими газетами та московськими й харківськими урядовими комуністичними колами. Булоб дуже цікаво знати тих **інших** інформаторів, напр. зпоміж не малоросів, русотяпів та комуністів, які в **такий** спосіб інформують чужинецького кореспондента. Але п. Штайн був би напевно у великому клопоті, колиб мав називати ці імена. Нема-то, як вигода у публіцистичній роботі! А врешті: **нині** є Москва на горі й більшовики при владі — треба писати так, аби **їм** було приємно читати. Коли буде на горі Київ і українська демократія — тоді будемо писати інакше, — правда, пане Штайн?!

Відкриття конґресу Міжпарляментарної Унії.

(Від власного кореспондента.)

Берлін, 23. серпня 1928.

I.

Над будинком берлінського райхстаґу повіває від кількох днів стяг Міжпарляментарної Парляментарної Унії. В Берліні обходить вона 25-літній ювилей свого істнування. З тої причини цьогорічний з'їзд обходить пад Шпревою особливше святочно. Понад 500 парляментських послів з 36 держав світа виповнило уперте на першому пленумі (23. 8. 1928) — квітами й стягами усіх 36 держав прикрашений амфітеатр пленарних засідань райхстаґу. Трибуни закордонних представництв, гостей й журналістів переповнені так, що тільки з трудом добивалися до більше-менше можливого місця. Перед очима пересуваються з висоти пресової трибуни цілила галерія політичних голов з усього світа. Отже найперше господарі дому: канцлер Мілер, Штреземан, президент Райхстаґу Лебе, міністер юстиції Кох-Везер а за ними цілий ряд визначних німецьких політиків. А дальше, в просторі конвентів маса европейських, американських й східно-азійських облич; між ними десятки знаних та гомінких з усього світі імен. Між ними нема також жодних українських послів. Над салею святочна атмосфера. Вибір промові через [illegible], вшанування памяти одного померлого члена Унії через повстання з місць, ряд дієвих і формальних звідомлень та [illegible] — одним словом, картина [illegible] парляменту в часах „великих днів". [illegible] починає свій звичний [illegible] політичною [illegible]. [illegible] Унії, [illegible] [illegible] телефони [illegible] [illegible] товариської [illegible].

II.

Але [illegible] Міжпарляментарної Унії [illegible] Міжпарляментарної [illegible] не було [illegible] [illegible]

Ми знаємо, що її впливи не сягають туди, де робиться ота політика, що нині десизонує долею держав і націй. Ми знаємо, що велика кривава війна пройшла понад всі, навіть понад нею. Волю й неволя десятків держав і націй вирішувалась і в сучасну світову політику. Яркий образ її цьогорічних засідань, десятки гучних промов та блискучих прийнять, сніданків, тостів і гала-вистав не в силі затерти у памяті тої обставини, що Унія не є тою силою, яку можнаб поважно втягати в реально-політичний розрахунок, а перенята вона понищо тільки хотінням і примушенням до цього, які може колинебудь і найдуть заспокоєння. Взагалі Унії можна надавати тільки таку реально-політичну вартість, яку надається всякій політичній установі, що не розпоряджає ні віякою реальною силою ні матеріяльними засобами ні тим більше не має права на віякі санкції.

III.

Ідеалом Унії — пацифізм і парляментаризм. Президент конгресу, німецький професор Шікінг накреслив у своїй програмовій промові політичну напряму Унії у дусі тих гасел. Отже — пацифізм і парляментаризм. В тому самому дусі висловився з черги німецький канцлер Мюллер. Так почалися засідання Унії. В тому самому дусі будуть, розуміється, висловлюватися й усі інші промовці. Унія остак цілком впадає в ритми тої політичної гри, яка відбувається послідовно на заході через етапи Союза Народів і пакту Кельоґа. Іншими словами: Міжнародня Парляментарна Унія є таким самим засобом оборони істнуючого стану політичного посідання як і Союз Народів і пакт Кельоґа. Вона по суті спрямовує свою теоретичну працю тільки до замирення й закріплення істнуючого політичного стану. І цим уже доволі засовується наше відношення до неї.

IV.

Поміж 36 стягами, розвішеними над президіяльним столом засідань даремне шукаєш жовто-блакитного прапору, цього гордого символу нашої державности. Його немає, й ота свідомість не опускає мене ні на хвилину, коли рівночасно слухаю промов чужинецьких парляментаріїв про вселюдське замирення, про викиття війни, про „консолідацію післявоєнних політичних міжнародніх відносин". Консолідація відносин — у часі, коли поміж усіми тими представниками чужих держав не має представників нашої **державности** а є тільки представники нашої **національности?** Праця над закріпленням мира, в якому, на розчетвертованих українських землях сидить і панощиться чужинець? Наша співпраця над замиренням і консолідацією такого положення? Вірити в пацифізм і методи парляментаризму, а також у те, що вони зможуть змінити це положення? Слухати пустих обіцянок занепокоєних у свому посіданні володарів про опіку над національними меншостями, і приймати ту опіку з рук... китайців, бразилійців чи уругвайців? Вдоволитись тим положенням і тими гомінкими словами, поза якими не стоїть ні один навіть жовнір? І нарешті під звук цього потоку пацифістичних промов, усе те міжнародне збіговище починає ставати українському слухачеві несхінчено чужим та далеким. А приглядаючися всему тому починаєш розуміти, що все те люди з цілком іншого світа, люди з думками і хотіннями, які відбігають так далеко від наших власних, як далеко відбігають від себе дві планети, кружляючи по своїх орбітах у протилежні сторони. Мимохіть шукаєш очима наших людей поміж усіми учасниками, начеб хотів питати: чого ви тут заблукались? Ось вони й є, мала жменька наших людей! Слухають з увагою й повагою — і мимо всього ресентименту радісно оглядають свої, свої рідні обличча. Правда, з огляду на дійсний характер Унії, нашим представникам важко і неможливо винести із конгресу щонебудь користне і вловиме для нації, користне в розумінні реалізації наших національно-політичних змагань. Та всеж одна велика користь з цього конгресу для нас остане. Буде не ціла мерішка особистих знакомств та знайомств наших парляментаристів з европейськими, американськими та іншими парляментарними величинами а далі наслідком тих знакомств і знайомства безпосередня першожерельна і правдива інформація про українську проблему.

Поза тим, національний ресентимент українця кріпшає на тому оригінальному конгресі з кожним новим словом усяких пацифістичних промовців. Бо не пацифізмом і парляментаризмом здобуваються держави, але тільки і з правдою — кровю і залізом. Україна не стане історичним виїмком.

Зенон Пеленський.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

На двох бігунах і на рівнику.

(Принагідні замітки з польської преси).

Переглядаючи польські часописи з одного дня, можемо радіти, що вони так багато уваги присвячують нашому народові і поодиноким околицям нашої країни. Вже одно незабутнє „Слово Польське" варте спеціяльного відзначення за особливішу уважливість до нас, а краківський „Курієрок" заслугує просто на подяку за ширення глупих фантазій якогось платного французького іґноранта. „Слово Польське" запікавилося нашою масою на двох бігунах нашої національної території: на Гуцульщині й на Волині, а „Курієрок" — так сказатиб — радіє рівниковим сонцем і буйним квіттям наших прав в умовинах польської дійсности.

В статті „В чарівній долині Пруту", словопольський кореспондент „захоплюється" нашими гуцулами, бо то

„елемент етнічний, державно дуже цінний і культурно дуже багатий. Нема в ньому — щонайменше досі — ніяких політично-відосередніх тенденцій, не взважаючи на інтензивну протидержавну пропаганду української партії (?!). Розмови з гуцулами (що назагал знаменито говорять по польськи і мабуть державно все більше асимілюються) переконують, що їх не вяже ніякий звязок ідейної спільности з переворотовою роботою сепаратистів. Навіть більше. Гуцули просто ворожо відносяться до протидержавної діяльности української партії, осуджують її щиро і властиво не можуть її зрозуміти. Те незрозуміння треба пояснити перш усього тим, що гуцули по суті є елементом етнічно іншим і чужим „українцям". Їх говір є інший. Язикові труднощі, які мусить поборювати гуцул, щоби порозумітися по польськи, є менше-більше ті самі (?!), які має побороти говорячи з тим, що говорить іншим руським діялектом. Гуцульська народньо-реґіональна культура, її звичаї, обряди, прикладне мистецтво, одяги — все те має відрубний характер, а гуцульські леґенди (нпр. про Довбуша) мають своєрідні прикмети, деколи пригадують перекази підтатрянських верховинців (нпр. про Яносіка). Ті гарні й багаті культурні окремішности повинні бути хоронені і плекані, як віджилюючий складник ..... **загальної і основної польської національно-державної культури".**

Не будемо аналізувати ..... наївностей і побожних бажань ласих на гуцульську народню культуру польських „захоплеців", ані полемізувати зі слово-польськими етно- і фільольогами та політиками, а хіба ствердимо, що фактично польські й жидівські „захоплен...." ширять деморалізацію на Гуцульщині. Треба всіми засобами хоронити Гуцульщину перед цими культуртреґерами і політикерами, які йдуть на знищення нашого найкращого гірського племени.

Та коли така ідилля по словопольській лінії панує на Гуцульщині, інакше мається справа на Волині. Там, як гордає якийсь культуртреґер із Рівного,

„на перший погляд тихе і приспане волинське село, якщо лише заселює його відсоткове численніше руське населення (вотреж волинське село не заселяює „відсотково численніше руське населення"? — Ред.) — постійно вариться і кипить (є це „кресовий" страх! — Ред.). Правда, що старше покоління нерадо мішається до політики, але тих мало і вони вже вимирають. Зате молодше руське покоління на Волині, що дорастає у вільній Польщі, виховане в школі, в дусі проти всяких державних інтересів — не лише діти руські, але й польські утратили руської мови — становить елемент, на який вже небагато можемо рахувати. Українська агітація, що пливе на Волинь бурхливою хвилею з Рад. України і Сх. Галичини, без огляду на ріжниці власних орієнтацій, є все ворожо до Польщі наставлена і находить підтримку у всіх явних чи тайних читальнях „Просвіти" на Волині. Українська думка, перенесена з звідтіля на Волинь, те не жадна ідея спокійного культурно-освітнього чи господарського розвитку руського населення, — то думка безнастанного бунту. Під тим прапором з більшовицькими гріщми чи з піснею „Не пора лихам служити" йдуть на Волинь агітатори, збуджуючи серед молоді заграву ненависти до всього, що польське. Ні-віщо не придадуться уступки з нашого боку, ніщо політика толєранції, коли під її крилами росте гадюка затроєної й безкарної агітації. Недавно ще невідома тут пісня „Ще не вмерла Україна", сьогодня вже не лише лунає серед загород волинського села, але і втискається в мури нашої столиці, гомонячи погромовим й остерігаючим ехом, як зов пожарного дзвона".

Ось як виглядають „кресові" страхіття. Описи з „Огнем і мечем" Сенкевича є нічим у порівнанні з переліком „кресового" культуртреґера. А все те через те, що на українській Волині дозволена в школах наука української мови (як предмету) та що там лунає вже пісня „Ще не вмерла Україна". А та Галичина, то вже якась пекельна країна! Що з того, що вона має таку прегарну Гуцульщину з такими „благородними" інтенціями, коли з неї йде на Волинь ворожа агітація і думка безнастанного бунту!

Так діється на двох бігунах. А тепер на рівнику української території під Польщею. Якийсь французький платний писарина (може галицько-семітського походження) описує свій побут в Галичині. Мовляв, був він у галицькому селі, заходив до хат і „менш..стевих шкілок, розмовляв з війтами і попами" і ніде не завважив **навіть сліду гнету чи переслідувань.** Українська проблема є штучно роздута.

„Колиб 25 міліонів козацького народу по другому боці границі не випливало на горизонті, колиб інтелектуалісти не підсичували певного рода націоналізму фелібрів (рід провансальських націоналістів!), що йде в напрямі сепаратизму, то **в Польщі, а навіть в Галичині не було би української проблеми.** Моральна віддаль росіян, згадка недавньої неволі, яку зносили поляки й українці, помагаючи собі по братерськи (?!) притягання польської величі — ось що в недалекій будуччині може ослабити партикуляризм".

Подібні нісенітниці тягнуться в безконечність, але вже й цього досить, щоби зрозуміти, якими крутими дорогами ходить польська пропаганда.

Напасть на гладкій дорозі.

Як „Слово Польске" робить рекляму „Маслосоюзові".

В останньому числі (235) львівського „Слова Польского" находимо між хронікарськими замітками спростування д-ра Мих. Волошина в імени „Маслосоюзу" на статтю, яку та газета помістила у свому 223 числі п. н. „Українська політика в малопольськім молочарстві". З нагоди появи цього спростування хочемо познайомити наших читачів із тими засобами боротьби, якими воює ця газета, відома зі своєї, традиційної, звірячої ненависти до всего що українське. Бо вона не вдоволялася ніколи і нині, — по її ідейній метаморфозі (якщо в неї взагалі можна відкрити ідейність?!) — не вдоволяється самим вмовлюванням національної нетерпимости та ненависти у своїх читачів до всього політичного українського руху, але все займалася і тепер займається крім того ще й систематичним защіплюванням расової нетерпимости до всього українського населення та всіх проявів його життя. „Слово Польске" від хвилі свого повстання по нинішній день пропагувало гасло, що зводилося у національній політиці до двох слів: „Знищити гайдамаків". В поняття нищення вкладали словопольські „ідеольоги" все фізичну загладу українського народу.

Для реалізації тієї заповітної своєї програми нищення уживають вони всяких можливих і до того у перевазі своїй неетичних, подлих та нікчемних засобів. Вичисляти всі ті засоби непотрібно, бо вони загально відомі. В даному випадку зацекло політиків зі „Слова Польского" не так може істнування як радше гарний розвиток нашого „Маслосоюзу". Вже кілька разів нападали вони на нього принагідно, але остання стаття у 223 числі „Слова Польского" знаменна не тільки своїм нікчемним зм'[и]слом, але ще більше замітна своєю некритою тенденцією.

Подавши коротку інформацію про те, що „Малопольскі Зайонзек Млечарскі" дістав у Рільничому Банку 200 тисяч кредиту на поширення своєї молочарської продукції „дотепний політик" зі „Сл. Пол." пише:

„Опіка уряду дасть можність „Зайонзкові" успішно конкурувати з „Маслосоюзом", організацією, що сильно розвивається, але яка управляє українську сепаратистичну політику. „Маслосоюз", **який, як оповідають, є субвенціонований з невідомих заграничних фондів** скріпив останніми часами свої конкуренційні змагання; кинув наприклад на східньогалицьку провінцію 30 кваліфікованих молочарських інструкторів. А така інтервенція означує богато і богато коштує. Бож така стара установа як „Малопольскі Зайонзек Млечарскі" дійшов взагалі до цифри сорок кілька інструкторів. Одначе творчу економічну працю „Малопольского Зайонзку Млечарского" добре відріжняє руський хлоп від політичної демагогії „Маслосоюза". Найкращим доказом є заснування в лоні „Малопольского Зайонзку" 12 „рдзенне руских" кооператив, помимо агітації „Маслосоюза", який особливу енергію виявляє там, де працюють кооперативи „зайонзку".

Ось вся і безмежна нікчемність та подла агітація „Сл. Поль." проти української економічної установи, що стала на власних ногах спільними зусиллями і дуже великою працею скооперованих у „Маслосоюзі" кооператив і вмілим проводом керманичів „Маслосоюзу". Хамелеони зі „Сл. Поль." не можуть зрозуміти того як може жити і розвиватися навіть кооперативна установа без посторонніх субсідій, і тому не вагаються писати, навіть зі собою суперечно, раз про „невідомі заграничні фонди", з яких нібито користає „Маслосоюз", а раз про „особливу" енергію, яку виявляє „Маслосоюз" у конкуренційних чисто купецьких цілях. Ті хамелеони, що все стояли при якімсь повнім чужого сіна жолубі, що все користали з „невідомих" фондів, на які складалися і українські податники, не можуть помістити в своїй тісній голові того, щоби яканебудь, а тимбільше українська економічна установа могла стояти і жити та розвиватися, а в додатку ще й успішно конкурувати зі щедро субсідіованими польськими, при допомозі виключно в л а с н и х грошевих засобів і власної незвичайно видатної, але часто навіть дуже ощадно нагороджуваної або й безкорисної праці. Словопольські „політики" привикли до субсідій та синекур та до відомої політики навіть у економічних установах і тому ніколи не зрозуміють ощадности праці та життєвої боротьби тих, яких вони давно на смерть засудили.

„Маслосоюз" спростував ці тенденційні нікчемні „інформації" „Слова Польского", але чи тим політичним канібалам поможе щонебудь це спростування і чи воно промовить їм до людського сумління — якщо таке в них є?! — сумніваємося.

З Теребовельщини.

Спостереження і замітки.

Кобиловолоки, 22. серпня 1928.

Одно з найбільших сіл Теребовельщини, яким є Кобиловолоки, оживлюється незвичайно що року в часі літніх ферій. І цього року зїхалось сюди багато інтелігенції місцевого походження, не рахуючи молоді середніх і вищих шкіл, а в найдальших закутин Польщі хтожби, як не ті, що їх доля кинула навчати людські діти. Прибули вони зпід Кракова і зпід Ченстохови, зпід Вильна і зпід Велюня, з Сідлеччини і з Опатівщини. Бог знає, відки. Пригнала їх туга за рідною, за рідним краєм, за рідною мовою й рідною піснею. На жаль, неодно, з чим бажали зустрінутися, застали змінене більше, ніж торік, більше ніж два-три роки тому че-

ал. От хоч би пісню. Вже вона не та, що була до війни. Давній пісенний репертуар села засмічений воєнними набутками, як і давня ноша. Вечерами лунають по селу не лиш кращі пісні наших стрільців, але й „канарєі" царської салдатчини. А в неділю чи в свято до церкви дівчата йдуть уже не в мережках і квітках, але в паньских суконках усякої моди, не в жовтих чобітках, але в лякирах і панчішках, не все першої свіжости, взятих найчастіше за тяжкими невживані ноги. Культура! Культури в її поході на село не спинити. З тим мусять погодитися й ті, що змерзивши собі сьогоднішнє місто, вибираються в рідне село, деклямуючи за Шевченком:

„Село! І серце одпочине.
Село на нашій Україні
Неначе писанка, село...

Шевченкове писанка-село належить уже до минувшини. Писанку з того села роблять хіба ще ті хлопці, що підохочені на весіллі чи іншій забаві добудуть з рукава ножиків і попишуть собі ними голови чи спини, причиняючись тим робом до удержання свойого лікаря, котрий вибрав собі в рідним селі хавлений осідок.

Що там і не малоб статися з нашим селом, обовязком нашої інтелігенції є не стояти осторонь від нього, не зрікатися свойого впливу на нього. Тому й добре, що бодай раз в рік, на літні ферії, та інтелігенція в своє село загляне й не сидить у ньому з заложеними руками.

В Кобиловолоках цього літа дав почин до зближення з народом о. мітрат Бажок, підносячи своєю участю торжество церковного свята в день св. Івана Хр. Тоді й церковний хор, що колись мав славу на цілому Поділлі, завдяки зусиллям місцевого управителя школи п. Павла Ковальського, ожив на ново; почав і поза церквою в читальні плекати кращу народню пісню, звабляючи до неї що неділі народ.

Завдяки томуж п. Ковальському й приїжим інтелігентам дано в серпні в читальні двічі виставу популярної комедії Лушпика „Три герби", що стягнула досить велику силу видців, сподобалася і в результаті дала прихід на культурні цілі. На виставу комедії прибули також з околиці деякі інтелігенти.

Та вершок заінтересування осягнуло в Кобиловолоках дня 19. п. м. віче скликане на бажання сенаторів пп. д-ра Трояна з Ходорова і Вас. Бараника з Заліщик. На віче зійшлося з села все, що тільки є в ньому трохи політично освідомлене в числі понад 600 люда.

Перший говорив п. Бараник. Говорив про заходи українських соймових послів і сенаторів для утворення одного соймового клюбу. Пояснював значіння соймової декларації д-ра Дм. Левицького. Представив важніше з діяльности нашої соймової репрезентації. Вкінці взивав зібраних до єдности й праці на всіх ділянках національного відродження.

З незвичайною силою і живістю, з викуковою образованістю виголосив другу промову д-р Троян. Говорив про становище українського нац. соймового клюбу при ухвалюванні держ. бюджету, про заходи українських послів і сенаторів для придбання фонду на відбудову східно-полудневих частин нашої землі, про те, як удалось спинити пляновану клюбом 1-ка підвишку грунтового, маєткового й домового податку і про зусилля українського нац. клюбу забезпечити долю українських злоквалтованих службовиків. Перейшовши до наших домашніх справ, д-р Троян вказав на джерело недоброї опінії, яку 40-міліоновий український нарід має в Европі, на його роздробленість і незгоду. Вказав на невідрадний стан нашого шкільництва й на слабу діяльність читалень, що моглиб єдині змінити опінію чужих про нас на кращу. Підніс потребу більшої праці для кооперативи і потребу закладання діточих садків. А в кінці з натиском зажадав від нашого жіноцтва патріотичного виховання молоді, а від усіх громадян плекання нац. гідности й гордости.

Після промов інших бесідників ухвалено резолюції:

1. Віче висказує повне довіря українській нац.-демократичній соймовій репрезентації;

2. Взиває всіх послів і сенаторів до створення одного українського нац. клюбу, пятнуючи тих, що до цього не допускають;

3. Жадає, щоби при парцеляції землі наділювано нею лиш місцеве населення;

4. Жадає українських шкіл з українськими учителями.

По вічу оба сенатори взяли участь у другому незвичайному досі акті — в сходинах тих кобиловолоцьких громадян, які 50 літ тому назад починали вчитися в місцевій школі, заснованій ще в 1856. р. Ініціятиву до тих оригінальних товариських сходин дав автор цього допису, що сам почав вчитися в коб. школі з осени 1878. р. На його зазив повторений о. Чарторийським в церкві зійшлося 20 громадян і 4 громадянки разом з учителями в шкільну салю, де по молитві і прочитанню катальога управитель школи п. Ковальський пояснив зібраним ціль сходин, а підписаний, пригадавши, що з числа 106 товаришів 36 забрала смерть, около 20 виїхало за море, 16 розбрилось по краю з 10 рим.-кат. обряду не почувається до товариських звязків, вияснив можливі користи з повторювання таких сходин. З гадками обох промовців зсолідаризувалися в своїх промовах оба сенатори й учасники-селяни. Другого дня рано по Службі Божій і панахиді за покійних товаришів, усі, що в живих остались, сфотографувалися на памятку в групі й після дружньої розмови в читальні стиснули собі руки, зобовязуючись повторити сходини хочби й за 5 років.

То був гарний день Спаса в Кобиловолоках. Здобутий настрій виявився зараз в постанові збудувати в селі свій „Народній Дім"

Д-р Вас. Щурат.

Ріжні вісти.

ПІДПИСАННЯ КЕЛЛЬОГОВОГО ПАКТУ.

Оконечну програму підписання противоєнного пакту Келльога в дні 27. серпня устійнено так: представники 13 держав, які підпишуть пакт, засядуть при столі в азбучнім порядку. Посередині сидітиме Бріян, біля нього держ. секретар Келльоґ. Головні представники держав будуть у салі з членами делегацій. Сусідну салю зарезервовано для запрошених гостей, а то представників дипл. корпусу, жінок повновласників представників парляментів країв, що підписують пакт і около 100 журналістів. Інші журналісти будуть у 3-тій салі. Акт підписання здійматиме 7 фільмових апаратів при освітленні 8 ламп із рефлекторами. Біля Бріяна й Келльоґа уставлені будуть мікрофони. Привітальну промову виголосить Бріян, другий промовлятиме Келльоґ, третій представник Вел. Британії, опісля інші представники по черзі в азбучнім порядку.

Келльоґ зложив вінець на могилі Незнаного Вояка в Парижі.

НІМЕЦЬКИЙ ПРАПОР У ПАРИЖІ.

З нагоди підписання Келльогового пакту в Парижі вперше від 1870. р. має німецький прапор.

ПРИВІТАННЯ ШТРЕЗЕМАНА В ПАРИЖІ.

На Ке д' Орсей витала товпа одушевлено нім. мін. закорд. справ Штреземана, що приїхав до будинку мін-ства закорд. справ. Штреземан мав із Бріяном 40-мінутову нараду. Це вперше від 1867. р. витали офіціяльно нім. міністра у Парижі. Штреземан із огляду на лихий стан здоровля кидає Париж 28. серпня. Його заступатиме амбасадор Геш.

АТАК НА ПОЛЬЩУ НА КОНГРЕСІ МІЖПАРЛЯМ. УНІЇ.

Латвійський делегат на Міжпарл. Унії Шіман, представник „Бунд дер Авсляндсдайтшен" — нім. меншостей у державах, заступлених в Унії, закидував Польщі, що зле трактує нац. меншости. Жалівся, що польський уряд переслідує нім. кольоністів на Волині і нім. кооперативи.

АХМЕТ ЗОГУ КОРОЛЕМ.

Святочне засідання альбанського Нац. Зібрання ухвалило через аклямацію проголошення альбанським королем дотеперішнього президента Ахмета Зогу. Ахмет Зогу заявив, що приймає корону.

ВІДГУКИ ДНЯ.

По морю, по морю...

Признаюся, що нинішнього фейлєтону я ще не хотів писати. Мав до цього оправдані причини, але й оправдані причини спокусили мене тепер таки написати його.

Мова про трансатлянтійський перелет двох польських майорів, яким „віс майор" довго відраджувала їзду, а вкінці, коли не послухували, шпурнула їх у воду і мало що не втопила.

Чому я про це не писав зараз після невдачі?

Мені здавалося, що польські летуни не дадуть за виграну і після одної холодної купелі рушать на підбій океану з подвійним запасом бензини, енергії і щастя і з наполовину меншим запасом оливи.

Я ждав на цей другий лет, думаючи описати відразу два, бо про один нема так дуже що писати.

Але, коли я довідався, що другий лет відложений на неограничений час, мушу обмежитися до першого лету. Другий ледви чи відбудеться, бо і на другий рік буде імовірно падати дощ, віяти вітер, світити в очі сонце, а віддаль між Европою й Америкою буде, здається, така сама.

Газети розтрубіли, фотографи фотографували, французькі летуни погратулювали і „Марш. Пілсудскі" відбився від землі. Відбився так, що всі були захоплені, і давали слово чести, що чогось подібного не сподівалися. Де он пак! Пропелер завертівся, літак задрожав, хвилю сунувся по землі, а потім — що за успіх! — піднісся в гору і плив по воздусі як птах. Навіть дурного деревця, навіть марного даху не зачіпив.

Пролетів один кільометер — ахнула ціла країна. Пролетів другий — ахнула Европа.

Пролетів третій, четвертий ба й пятий — ахнула Америка.

А летуни летіли як птахи небесні, що то не сіють і не орють...

Летіли як птахи, а говорили як люди.

— Невидно ще Америки? — питав один.

— Невидно, але зараз буде! — відповідав другий.

І летіли...

— Як там з Америкою?

— Вже!

Справді. На горизонті зарисувались якісь береги. Може два, може три кільометри ще було до них, але зарисувалися.

Та доля щербата не дала літакові доїхати до берега. „Маршалек Пілсудскі" несподівано згедзився, зробив сальто і дав нурка в воду. Летуни за ним, а слава за летунами.

Водна смерть рушила плавцями і підплила до них. Атлянтійський Океан, не те, що польський Балтик коло Гдині, глибокий і непривітний. Тягнув їх у глибину за що злапав.

Летуни були в розпуці. Довкола них води, риби і проклята олива. „Омаль-омаль", що рекінів не було.

На щастя надїхав якийсь корабель.

— Зофорт ауфштайґен! — крикнув до летунів якийсь голос.

Німці! Бррр! Лішша смерть, як такий ратунок!!... Не хотіли ратуватися, тільки дали себе вирятувати.

А вже на кораблі понурили голови і тяжко зітхали.

— Боже! Такий стид, німці!

— Німчиска! Ох!!

До розбитків підійшов комендант корабля і потішав.

— Дякуйте Богу, панове, що литовці не мають фльоти.

Признали йому рацію і веселі вернули домів.

Галактіон Чіпка.

По широкому світі.

Провідником німецької делегації на цьогорічній сесії Союза Народів у Женеві буде д-р Шуберт у заступстві недужого Штреземана.

Індійський уряд викінчив законопроект про комуністів у Індії. Значіння проекту у тому, що індійські комуністи будуть приневолені зобовязатися й дати урядові гарантію, що вони будуть відповідно заховуватися. За провини їх буде висилатися на заслання за окремим приказом генерального губернатора. До більш небезпечних комуністів будуть примінюватись гостріші кари.

В Харбіні мали приловити відомого у свойому часі радянського дорадника при націоналістичному уряді в Китаю, Бородіна.

У військовому таборі в Біш у Франції прийшло до бурливих заворушень. Біля 500 резервових жовнірів кинулося на тюремний будинок і співаючи інтернаціонал силою увільнили арештованих товаришів. Щойно візвані на поміч відділи війська завели лад.

Сподіються, що з нагоди підписання противоєнного пакту Келльоґа в Парижі, представники держав обговорюватимуть деякі справи звязані із недалекою сесією Союза Націй.

Голова хорватської селянської партії д-р Мачек заявив представникам преси, що не може бути мови про згоду у Югославії при рівночасному неґуванні прав хорватів, босняків і чорногорців.

На останньому засіданні комінтерну, рішено зорганізувати т. зв. „всесвітний протест" проти декрету ухваленого недавно японським урядом, а в якому заповідається безоглядні репресії та кару смерти тим, що ведуть протидержавну роботу. Тому, що згаданий декрет відноситься в головній мірі до комуністів у Японії, рішив комінтерн як найгостріше проти нього протестувати. Незалежно від „всесвітнього протесту" має відбутися в Радянському Союзі „Тиждень протесту".

У Празі почався міжнародній мировий конгрес, зорганізований „Міжнароднім Товариством для поширення згоди між народами за посередництвом церковних обрядів". У конгресі беруть участь представники англіканських церков, православної церкви, церков: старокатолицької, грецько-східної й грецько-католицької. Не бере участи в конгресі римсько-католицька церква, яка не є членом згаданого товариства.

НОВИНКИ

— **Управа Церкви Успення Пр. Д. Марії подає до відома:** В першій міській Церкві Успення Пр. Д. Марії (Волоській) при вул. Руській будуть відслужені: В понеділок дня 27. ц. м. в навечеріє празника Успення Пр. Д. Марії в год. 5. попол. Велика Вечірня з Литією, проповідю, процесіональним обходом і благальною піснею. В сам день празника 28. ц. м. в год. 6 рано: Утреня і читані Служби Божі в год. 6, 7, 8, 9 і 12, а в год. 10. торжественна Соборна Служба Божа з проповідю. По Службі Божій Водосвятіє в огороди перед Церквою при вул. Підвалье. Попол. в год. 4 і пів Вечірня з Акафістом, проповідю і благальною піснею. — Храмовий Празник Успення Пр. Д. Марії наділений св. Апост. Престолом повним відпустом для тих вірних, що в той день приймуть св. Тайни Покаяння і Евхаристії та помоляться в намірению св. Церкви. Сповідь вірних зачнеться в понеділок в год. 5. попол., а в день Празника від 5 год. рано. В середу дня 29. ц. м. Заупокійна Сл. Божа за всіх померших парохіян з панахидою в год. 7. рано.

— **Німецькі пластуни у відвідинах у Львові.** З нагоди приїзду німецьких скавтів, улаштовує команда львівського пластового коша у вівторок, дня 28. ц. м. в салях „Української Бесіди" чайний вечір з танцями, получений із „Вечером Німецької Пісні" у виконанні [illegible] рової співачки п. А. Крушельницької. У програму вечера ввійдуть пісні Шуберта, Штравса та Шумана. Вступ за запрошеннями, які можна набути кожного дня від год. 5—7. попол. у пластовій домівці при вул. Бляхарській 11, І. пов. В день вечера при вступі на салю. Початок у год. 22.

— **Шведські летуни дають знати про себе.** Шведські летуни Гассель і Кремер, які безслідно згинули підчас лету Америка — Гренляндія — Ісляндія — Швеція, дали знати про себе. Один з радіо-аматорів у Торонто [illegible] десяти [illegible] хвилинну розмову в якій оба летуни [illegible] відомляють про свій примусовий [illegible] на одному острові на півночі від [illegible] Землі. Вони записали свого лету [illegible] що не стало в апараті [illegible] Вони є [illegible] ві та здорові. [illegible] У [illegible] з тим [illegible] круги [illegible] місцевих [illegible]

— **„Вандріваюча" гора у Швайцарії.** [illegible] десятьох літ ведуть учені дослідів над [illegible] горою Монте Арбідо у Швайцарії, яка постійно, із вправи [illegible] посувається [illegible] в 1885 році згадана гора [illegible] Арбідо [illegible] 18 цм. на рік, а вже в 1923-4 році [illegible] відбувала [illegible] 12 [illegible]

ва 104 цм. В році 1926-7 швидкість дійшла до 150 цм. Від липня до жовтня 1927 р. пересунулася підстава гори на 168 цм. Сьогодні пересувається вона вже зі швидкістю 348 цм. на рік. Учені геольоги, які ведуть обсервації над пересуванням гори, передбачують великі зміни у формації долини Арбедо в напрямі якої гора постійно вандрує. З огляду на те, що згадана долина є заселена, треба буде зарядити її евакуацію. Однак тому, що убоге населення не схоче мабуть добровільно уступити із загроженої полоси, споїються, що населення треба буде силою усувати. Небезпеку збільшає факт, що крім Мотто Арбіно, почала вандрівку також друга гора Русвала, яка до 1927 року стояла ще спокійно.

— **Урожаї у Злучених Державах.** Наслідком цьогорічного виливу Місісіпі потерпіли значно жнива бавовни. Це причиниться мабуть до підвишення цін на згаданий продукт, а слідом за тим і бавовняних виробів. Урожай збіжа такий самий, як попереднього року.

— **Львівська хроніка.** Невідомі справники напали в білий день на крамницю із скірами при вул. Боїмів. Ограбивши її із дорогих скір, утікли. — Жертвою нападу невідомих злочинців упав Тадей Галябіг за стрийською рогачкою. Порапеного Галябіга відвезли до шпиталю. За злочинцями шукають. — Жертвами зломів упали купець Зайдеп при Жовківській вул. і Рудольф Манг.

— **Аметист, який важить 89 кільограмів.** Одна з австрійських ювілерських фірм одержала на днях з Бразилії величезний аметист, ваги 89 кільогр. Дорогоцінний камінь є високий на 68 цм., 52 цм. довгий й 30 цм. широкий.

— **Візитаційна подорож „Цеппеліна".** Побудований у німецькому аеронавтичному заведенні у Фрідріхсгафен, повітреплав „Граф Цеппелін" розпічне з початком вересня ц. р. подорож по Німеччині й сусідних краях. Він відвідає усі важніші німецькі міста, Східну Прусію, Австрію, Чехословаччину, Швайцарію й Скандинавію. Подорож „Графа Цеппеліна" має на меті пропаганду німецької повітреплавної техніки.

— **Повість Мусолінія.** Одна з нюйорських книгарень видала друком повість Муссолінія. Повість написав Муссоліні у 26. році життя, ще як редактор соціялістичного щоденника. Сьогодні Муссоліні не має мабуть часу на писання повістей.

— **300.000 божевільних у Злучених Державах.** На днях оголосила комісія фахівців, яка продовж 10 літ вела статистику божевільних у Злучених Державах, цікаві осяги своєї праці. Із статистики виходить, що в заведеннях для умово недужих у Злучених Державах находиться тепер кругло 300.000 недужих. Більше, як 75.000 божевільних відставляється щорічно до лічничих заведень. Найбільший відсоток божевільних припадає на еміґрантів. Так звані „стопроцентові американці" творять лише 37 відсотків усіх божевільних. На удержання божевільних видають Злучені Держави 300 мільйонів долярів річно.

— **Ріжні вістки.** Арештували Григорія Мицка й Олександра Фарасея за вбивство Олександра Бервада в Острові біля Щерця. — В одній із варшавських каварень постріляли на смерть якогось Жигмонта Барановича за те, що він не хотів встати з місця підчас цього як грали „Першу бригаду". Вбійників арештували. — На днях відчинять телефонічну лінію, яка безпосередньо лучитиме Льондон із Віднем. — Вмер відомий англійський історик, географ і політик Юрій Тревелін на 90 р. життя. Він був із старої гвардії англ. визначних мужів. Його син є відомим провідником англійських пацифістів. — В перших днях вересня ц. р. відбудеться в Турині міжнародній з'їзд огневих сторожів. — Вмер ненадійно один з найвизначніших німецьких поетів ліриків Лев Граймер.

— **Вже досить цих вакацій, найвищий час перестати ходити босо; бо через це терплять ноги а найбільше паста Елеґант.** 363 —1

Кіна.

„Аполльо": „Рін-Ґін-Ґін", як пострахоВище праліcу.
„Лев": „Улюблениця передмістя".
„Палас": „Знавець жінок".
„Фатаморґана": „Жид — вічний мандрівник".

‡ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Арсен Біднов, інженір-агроном, син відомого історика і професора українського університету у Празі, Василя Біднова, згинув трагічною смертю дня 3. липня 1928 р., у 24 році життя, купаючись у Велтаві під Прагою, в селі Бравіку. Цілком здоровий, у найкращому настрою, пішов після обіду купатися і вже більше не вернув... Ввечір того дня сторожа нещасному батькові, що нічого не сподівався й чекав сина з вечерою — принесла одежу покійного, тіло-ж віднайдено щойно тільки днів через два. Бл. п. Арсен Біднов був свідомий українець, кинув із Українською Армією Україну, й як тільки настала змога на чужині вчитися, вписався на праську техніку, яку й закінчив перед роком. Якийсь час шукав практичної роботи у Франції, а потім узявся доповняти у Празі свої студії. В життї української молоді брав усе живу участь був якийсь час секретарем „Товариства Українців, що позакінчували високі школи в Чехословаччині". Все веселий, привітний та милий, тішився великою симпатією в колах української еміґрації, що покладала на нього великі надії. Осиротив батька й матір, що ще з одним сином залишилася в далекому Катеринославі. Вістка про смерть Арсена Біднова мов громом прибила всю українську кольонію в Чехії. На похорон, що відбувся в суботу, 7. липня на ольшанському кладовищі зійшлося віддати останню послугу покійникові богато людей. Було дуже багато вінців: від родини, від приятелів-товаришів, від установ. Була чудова днина, що так відбивала ярко від величезного смутку всіх, що зійшлися. А головно від непотішного батька, що білий, як крейда, ввесь у чорному, мов статуя, машинально виконував усі рухи, звязані з довгим похоронним ритуалом... Важко було дивитися на ввесь цей сумний церемоніял, сльози мимоволі набігали на очі та котилися по обличчях присутніх... І на заупокійній Службі вранці, що її правив українською мовою, нап-отець Крижанівський, і на панахиді, після обіду, до якої стануло трьох священиків — при згуках чудового хору Укр. Пед. Інст. й Укр. Госп. Академії в Подебрадах під орудою проф. Щуровської-Росиневичевої. Було багато промов і від товаришів Покійного (інж. д-р Осавуленко, канд. мед. Олесіюк, інж. Зоц, голова ЦЕСУС-а Орелецький) і від старшого покоління (проф. д-р Гармашів від Укр. Пед. Інституту, проф. Олекс. Лотоцький). Сонце заходило, як скінчився сумний обхід. Ще довго громада не розходилася, і чорний силюет батька довше ще непорушно стелився на безлічі живих квіток на свіжій могилі. Вічна Память Покійникові, хай легка буде Йому чужа земля.

Ганна з Радичів Шапулова, студентка Українського Високого Педагогічного Інституту ім. Мих. Драгоманова у Празі, родом із Чернигівщини, померла після короткої а важкої недуги в Загальному Шпиталі в Празі дня 20. липня ц. р. Покійниця пів року тому поховала свого чоловіка, старшину Української Армії, коло якого ходила підчас його довгої недуги як дійсна сестра милосердя, а незабаром і сама пішла його слідами. Її одинока мрія після смерти чоловіка була — закінчити Інститут, щоб колись працювати в середній українській школі професоркою — та не довелося. Смерть її полишила в колах студентства і професури — великий жаль, бо пок. Шапулова була дуже гарна товаришка й дуже пильна студентка. На похорони зібралася українська праська громада. Від Інституту попрощав Покійницю ректор Інституту проф. д-р В. Сімович, від студентської інститутської Громади студ. Л. Волохів, від Союза Українських Жінок — п-ні З. Мірна. Земля їй пором!

ОПОВІСТКИ.

Лекції сольового співу уділяє Анна Крушельницька, учениця проф. Дальфюме і Данте Лярі в Медіолані. Проби голосів і вписи у Львові, вул. Крашевського ч. 23. Партер на ліво, щоденно між 11—12 передпол. 352 2—5

„Вертеп Наших Днів" — Галактіона Чіпки і Ле-ле!

Рогатин,	вівторок	28/8	„ „
Бережани,	середа	29/8	„ „
Перемишляни,	четвер	30/8	„ „

274 в) 2—4

Львівський Просвітянський Театр. Бодшівці:
28.VIII. Ґейша.
29.VIII. Запорожець за Дунаєм.
30.VIII. Осінні мая ври. 337 3-?

Вписи до Висшого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові розпічнуться дня 30 серпня ц. р. Наука почнеться дня 3. вересня. Щоби уможливити елевам, які покінчили VIII рік науки, дальші студії в Музичнім Інституті ім Лисенка, відкривається в цьому шкільному році концертовий курс гри на фортепяні. Крім цего вводиться в перве Еврптмію (ритмічна руханка) методою E. Jaques Dalcroze-а (також для дітей передшкільного віку) до ведення якої позискано фахову силу в особі п. Зиновії Кольтин-Круг з повним дипльомом в Женеві. Предмети науки подається в афішах. Секретаріят урядує від 30. серпня і уділяє всяких інформацій від год. 3—6 вечер в канцелярії Муз. Т-ва вул. Шашкевича ч. 5. II. пов. — Виділ Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. 341 2—3

В прив. жін. гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длуґоша 17.) вступні іспити відбудуться в днях 30—31. серпня і 1. вересня. Початок що дня в год. 9-ій рано. Початок нового шк. року дня 3. вересня в год. 8-ій рано. — За Управу: д-р В. Щурат. 2 2

Українська гімназія Рідної Школи в Дрогобичі Доповняючі вступні іспити до всіх клас гімназії відбудуться в днях 31. VIII. і 1. IX. 928 р. — Управа гімназії. 330 3—4

Одинока Українська Торговельна Школа у Львові, вул. Корнякта ч. 1/II. приймає в днях 30/8 до 2/9 1928 р. від год. 10. до 12. додаткові вписи на виділи кооперативний і торговельний. Початок науки дня 3. вересня 9 рано. Курс для абітурієнтів починається дня 3. жовтня 1928 р. — Управа. 1—2

Звичайні Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" в Збаражі відбудуться дня 1. вересня 1928 р. о 12 год. в пол. в салі „Українського Дому" в Збаражі 359 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АДВОКАТ д-р Стефан Мудрецький в Товстім місті (Глусте) прийме рутинованого конципієнта. 262 3—5

ГІМНАЗІЙНИЙ професор прийме 2—3 учеників на станцію. — Зголошення до Адміністрації „Діла". 356 2—3

СТАНЦІЮ у вдови по священику найде чотирох учеників або учениць. Львів, вул. Тереси 2 б І. пов. 332 3—3

УКІНЧЕНА семинаристка пошукує лекції на пізній рік. — Зголошення слати до Адмістрації „Діла" під Ідгірянка. 331 3—3

УЧНЯ і ученицю середніх шкіл прийметься на мешкання і харч. — Інформації дасть „Союзний Базар", Львів, вул. Руська ч. 20. 328 3—3

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГІРНШПРУНҐА, вул. Личаківська ч. 34. вписи на однорічний торговельний курс для молоді, також 5-ти місячний торговельний курс для дорослих, відбуваються щоденно від 9—12 і 3—7 попол. Писання на машинах і стенографія. Окремий курс для абітурієнтів. Початок науки дня 3. IX. 368 1—4

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брилянти і перли Домбчевскі-Розвадовскі, Львів Готель Жорж), вул. Академічна ч. 9, Оцінка безплатно. 2481 10—?

СОЛІДНА ЖІНКА скромних вимог інтелігентна, лагідної вдачі, середнього віку, найде місце у самітного вдівця яко господині дому у Львові. — Услівя: запевнення щирої материнської опіки 7-літньому синкові. Дальше бажане, щоби піднялася сама варити та виконувати з правдивим замилованням дрібні праці домашні. — Власноручно писані зголошення з поданням вимог до кінця серпня слати до Адміністрації „Діла" під „Добре трактовання". 324 3—3

НА СТАНЦІЮ прийму 2-ох учеників (-ц); близько головної гімназії. Кордасевич, радник скарб. Мурарська 48 І пов. 266 3-3

ДЛЯ ХЛОПЦЯ з III. кл. гімн. потрібна учителька з гімназійною матурою і зі знанням гри на фортепяні. — Тишовницька в Довголуці поч. Любінці к. Стрия. 321 4—4

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую брилянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 3 111-?

ВДОВА по священику пошукує місця господині. — Парохіяльний уряд Підники, п. Кодовиця. 364 1—3

ПРИЙМУ учениці на станцію. — Костецька, вул. Курпова ч. 14. 361 1—2

ІНТЕЛІҐЕНТНІ дві панночки, учениці прийму на мешкання. — Інформації з чемности при касі книгарні ім. Шевченка, Ринок 10. 360 1—1

ПРИЙМУ панночки на станцію. Велике мешкання, близько гімназії, поміч в науці. — вул. Зофії ч. 20. І. пов. 365 1—4

УЧЕНИЦІ прийму на станцію. Фортепян в дома. — вул. Хшановської ч. 12. А. Опацка. 367 1—1

УКРАЇНСЬКИЙ Оперетково-Драматичний Театр „Еміґрант" пошукує артисток і хористок з голосами. Подробиці що-до умов праці по адресі: Milosna kolo Warszawy, Zarząd teatru ukraińskiego „Emigrant". 366 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.